

คนวัยแรงงานคาดหวังและเตรียมตัวอย่างไร เพื่อชีวิตในวัยสูงอายุ

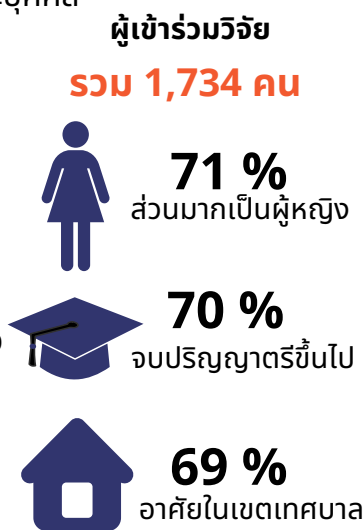
โครงการ ความคาดหวัง การวางแผน และ การเตรียมตัวของประชากร
วัยทำงานต่างรุ่นอายุ และรูปแบบการอยู่อาศัยต่อชีวิตในวัยสูงอายุ

การสูงวัยอย่างมีพลังและยังประโยชน์

การสูงวัยอย่างมีพลัง (active ageing) ตามกรอบแนวคิด
ขององค์การอนามัยโลก หมายถึง การมีชีวิตที่สุขภาพดี
ตามวัย มีความมั่นคง และมีส่วนร่วมในสังคม¹ ซึ่งเป็นสิ่งที่
ทุกคนปรารถนาเมื่อเข้าสู่วัยสูงอายุ

อย่างไรก็ตาม ความคาดหวังของประชากรวัยแรงงานอาจ
มีความแตกต่างกันตามรุ่นอายุซึ่งขึ้นอยู่กับบริบทของ
ครอบครัว เศรษฐกิจ และสังคม ที่แต่ละบุคคล
เติบโตมา ส่งผลต่อพฤติกรรม และ
การใช้ชีวิตของประชากรแต่ละรุ่นอายุ²

สถาบันวิจัยประชากรและสังคม
มหาวิทยาลัยมหิดล ดำเนินโครงการ
ความคาดหวัง การวางแผน และ
การเตรียมตัวของประชากรวัยทำงาน
ต่างรุ่นอายุ และรูปแบบการอยู่อาศัยต่อ
ชีวิตในวัยสูงอายุโดยการเก็บข้อมูล
ออนไลน์ในปี 2564 จากประชากร
อายุ 18-59 ปี จำนวน 1,734 ราย

**สูงวัย
ไม่ใช่
เรื่องไกลตัว**

Gen X
(42-59 ปี) 418 คน
“เกษียณสโลว์ไลฟ์
บ้านปลายมีที่อยู่”

Gen Y
(27-41 ปี) 748 คน
“อนาคตยังอีกไกล
ขอไปเที่ยวก่อน”

Gen Z
(18-26 ปี) 568 คน
“ชีวิตต้องใช้
ต้องไปให้สุด”

หมายเหตุ: Gen X เกิด ค.ศ. 1960-1979
Gen Y เกิด ค.ศ. 1980-1994
Gen Z เกิด ค.ศ. 1995-2010

พ.ศ. 2548 ประเทศไทยเข้าสู่สังคมสูงอายุ
(ประชากรอายุ 60 ปีขึ้นไป มากกว่าร้อยละ 10)
และคาดว่าจะกลายเป็น
“สังคมสูงอายุอย่างสมบูรณ์
(complete-aged society)”

ภายใน พ.ศ. 2566
กล่าวคือ ประเทศไทยจะมีประชากรอายุ 60 ปีขึ้นไป
มากกว่าร้อยละ 20

การตระหนักถึงสังคมสูงอายุ ในประเทศไทย

72%

ของผู้ตอบ
แบบสอบถาม
ทราบว่าประเทศไทย
เป็นสังคมสูงอายุแล้ว

แสดงให้เห็นว่าประมาณ
1 ใน 4 ของประชากรวัยแรงงานกลุ่มนี้
ยังไม่ตระหนักถึงสถานการณ์การสูงวัย
ของสังคมไทย

35%

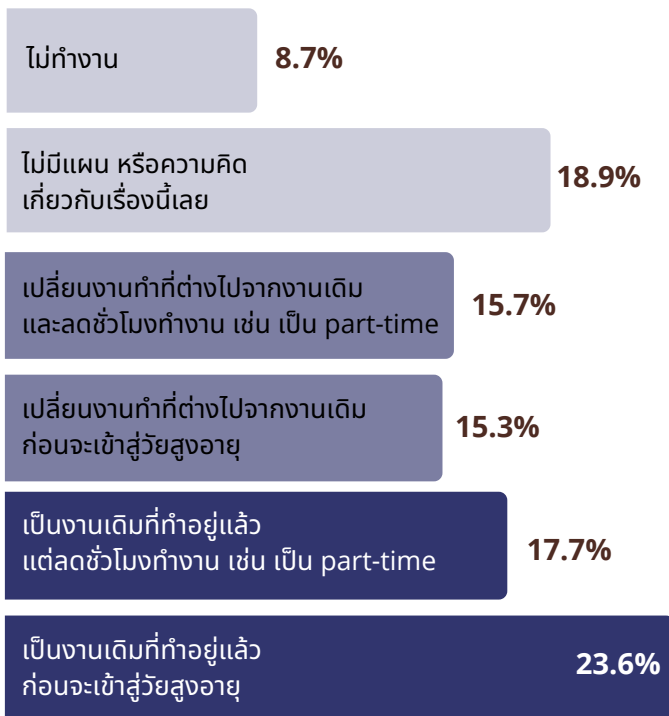
คิดว่า ในอนาคต
คนไทยจะมีชีวิตยืนยาวขึ้น
ถึง 90-100 ปี

54%

คิดว่าอายุเริ่มต้นของผู้สูงอายุ
ควรเป็น 60 ปี

1 ใน 4 ของผู้ตอบแบบสอบถามคิดว่า อายุเริ่มต้นของ
ผู้สูงอายุควรเป็น 65 ปีขึ้นไป คนวัยแรงงานเห็นว่า
“การขยายอายุเกษียณควรเป็นไปตามความสมัครใจ
และความต้องการของหน่วยงาน ขึ้นอยู่กับศักยภาพ
การทำงานของแต่ละคน อย่างไรก็ตาม ควรให้
คนรุ่นใหม่ได้เข้ามาทำงาน เพื่อทำให้เห็นแนวทางและ
กระบวนการทำงานใหม่ ๆ”

คิดว่าจะทำงานลักษณะใดในวัยสูงอายุ

1 ใน 4

ของคนวัยแรงงาน
ยังไม่ตระหนักถึง
สถานการณ์การสูงวัย
ของสังคมไทย

การทำงานในวัยสูงอายุ

ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่คิดว่าจะทำงานที่มี
รายได้จนถึงอายุ 60 ปี ซึ่งเป็นช่วงอายุที่คน
ส่วนใหญ่เข้าใจว่าเป็นอายุเกษียณ
ขณะที่เกือบ 1 ใน 3 ของเจเนอเรชัน Z คิดว่าจะ
หยุดทำงานก่อนอายุ 60 ปี และเจเนอเรชัน X
มากกว่าครึ่งต้องการที่จะทำงานหลังอายุ 60 ปี

1 ใน 3

ของ GEN Z
คิดจะหยุดทำงาน*
ก่อนอายุ 60 ปี

*การเปลี่ยนวิถีชีวิตที่มีอิสรภาพ
ในการทำงานและการเงิน

เกินครึ่ง

ของ GEN X
คิดทำงาน
หลังอายุ 60 ปี

1 ใน 5

ของผู้ตอบแบบสอบถาม
ไม่ได้เตรียมตัวด้าน

"สุขภาพ"

เลย

สุขภาพดีคือความมั่งคั่ง ยิ่งเริ่มเร็วยิ่งเพิ่มมูลค่า

สุขภาพที่ดีเป็นหนึ่งในสามเสาหลักสำคัญเพื่อการสูงวัยอย่างมีพลัง อย่างไรก็ตาม 1 ใน 5 ของผู้ตอบแบบสอบถามไม่ได้เตรียมตัวด้านสุขภาพเลย เจเนอเรชัน Z ซึ่งเป็นกลุ่มที่อายุน้อยที่สุด (18-26 ปี) คิดว่าตนเองสุขภาพดีเพียง 57.6% เท่านั้น ซึ่งต่ำกว่าเจเนอเรชัน X และ Y ที่อายุมากกว่า พฤติกรรมเสี่ยงต่อสุขภาพของทุกรุ่นอายุ โดยเฉพาะเจเนอเรชัน Y และ Z คือ การกินอาหารรสจัด พักผ่อนและออกกำลังกายไม่เพียงพอ หลายคนนอนดึกเพราะดูซีรีส์ และ เล่นเกม

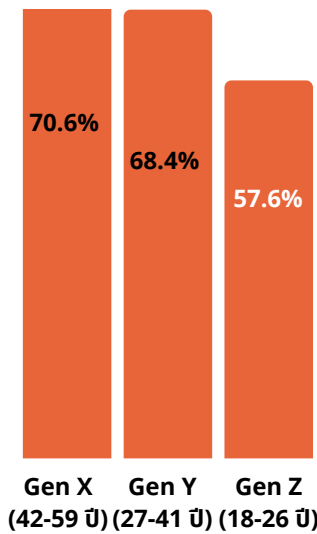
การสร้างเสริมสุขภาพถือเป็นการสร้างความมั่นคงทางการเงิน เพราะเมื่อสุขภาพดี จะมีค่าใช้จ่ายเพื่อการรักษาน้อยลง และสามารถทำงานสร้างรายได้ยาวนานขึ้น สถานที่ทำงานเป็นปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อมที่สำคัญในการสร้างเสริมสุขภาพะ ทั้งพฤติกรรมการทำงาน โดยจัดให้มีอาหารเพื่อสุขภาพในราคาที่จ่ายไหว และ การส่งเสริมกิจกรรมทางกาย โดยสร้างสิ่งแวดล้อมเพื่อเพิ่มกิจกรรมให้เคลื่อนไหวหรือสร้างแรงจูงใจให้ออกกำลังกาย การตรวจร่างกายประจำปีช่วยให้พนักงานบรรลุเป้าหมายด้านสุขภาพได้อย่างเป็นรูปธรรม

0 สุขภาพ
แย่ที่สุด

10 สุขภาพ
ดีที่สุด

ร้อยละของผู้ที่ตอบว่ามีสุขภาพระดับ 7 ขึ้นไป

สิทธิอันชอบธรรม เพื่อชีวิต

ช่วงท้ายของชีวิตในวัยสูงอายุ ไม่อาจหลีกเลี่ยงสุขภาพที่เสื่อมถอย อาจต้องนอนติดเตียงหรือไม่สามารถสื่อสารได้ ซึ่งเป็นชีวิตที่ไม่พึงปรารถนา ทุกคนจึงมีสิทธิแสดงเจตนาไม่ประสงค์จะรับบริการสาธารณสุขที่เป็นไปเพียงเพื่อยืดการตายในวาระสุดท้ายของชีวิตตน หรือเพื่อยุติการทรมานจากการเจ็บป่วยได้ ตามพ.ร.บ. สุขภาพแห่งชาติ พ.ศ. 2550 มาตรา 12

พ.ร.บ. สุขภาพแห่งชาติ พ.ศ. 2550 มาตรา 12

“บุคคลมีสิทธิทำหนังสือแสดงเจตนาไม่ประสงค์จะรับบริการสาธารณสุขที่เป็นไปเพียงเพื่อยืดการตายในวาระสุดท้ายของชีวิตตน หรือเพื่อยุติการทรมานจากการเจ็บป่วยได้”

ผลสำรวจพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนมากในทุกกลุ่มอายุ (77%) ไม่ต้องการเป็นการให้แค่ครอบครัวทั้งด้านผู้ดูแลและค่าใช้จ่าย จึงไม่ต้องการยื้อชีวิตหากอยู่ในภาวะโคม่า และต้องการเรียนรู้เกี่ยวกับการทำเอกสารแสดงเจตนา หรือ **ชีวจี (living will)** เพื่อวางแผนวิธีการรักษาพยาบาลล่วงหน้า หรือยุติการรักษาพยาบาลในกรณีที่ตนเองไม่สามารถตัดสินใจได้ ดังนั้น จึงควรให้ความรู้ด้านสิทธิเพื่อการเลือกวิธีการรักษาได้ด้วยตนเองและเอกสารชีวจี เหมือนเป็นกฎหมายที่ทุกคนสามารถรับรู้ได้ตั้งแต่เด็ก แต่การมีสิทธิดำเนินเอกสารค่อยเริ่มทำเมื่อบรรลุนิติภาวะและสามารถเปลี่ยนแปลงได้ตามประสงค์

เกือบ 1 ใน 3

ของผู้ตอบแบบสอบถาม
ต้องการเตรียมพร้อม
สภาพจิตใจก่อนถึงวาระสุดท้าย

77%
ไม่ต้องการ
ยื้อชีวิตหากอยู่
ในภาวะโคม่า

เงินออม/ทรัพย์สินที่ เพียงพอ ในวัยสูงอายุ

คิดไว้
1.0-1.99
ล้านบาท

วัยสูงอายุ**ควรมี**
เงินออม/ทรัพย์สิน
ประมาณ

7.48 ล้านบาท

ที่มา: การศึกษา NTA, สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2564

เงินออม: ความคาดหวังกับความเป็นจริง

ความคาดหวังเพื่อมีเงินออมหรือทรัพย์สินที่เพียงพอต่อการใช้ชีวิตในวัยสูงอายุมีจำนวนต่ำกว่าที่การศึกษาบัญชีกระแสการโอนประชากร (NTA) โดยสำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ⁴ ได้คาดประมาณทรัพย์สินที่เพียงพอสำหรับวัยสูงอายุไว้ ดังนั้นนโยบายเพื่อให้ความรู้ในการลงทุนจึงจำเป็นต่อการเตรียมตัวด้านความมั่นคงทางการเงิน ประชากรเจนเนอเรชัน Y และ Z ที่มีงานทำและอยู่ในกลุ่มเศรษฐกิจฐานดีมีการจัดสรรรายได้เพื่อการออมและการลงทุน อีกทั้งเป็นกลุ่มที่ยอมรับความเสี่ยงได้สูงกว่า อย่างไรก็ตาม การออมเป็นความท้าทายสำหรับกลุ่มรายได้น้อย

ประสบการณ์ของคนวัยแรงงานที่เผชิญ

Gen X
(42-59 ปี)

อยู่ในยุคที่ผลตอบแทนจากดอกเบี้ยสูง จึงทำงานหนัก ประหยัด อดออม เพื่อความมั่นคงหลังเกษียณอายุ

Gen Y
(27-41 ปี)

อยู่ในยุคเงินเฟ้อ ผลตอบแทนจากดอกเบี้ยต่ำ จึงทำงานเพื่อสร้างสุขในวันนี้ และจัดสรรเงินลงทุน ผลตอบแทนที่ได้คือความมั่นคงของชีวิต

Gen Z
(18-26 ปี)

อยู่ในยุคดิจิทัล ที่ริเริ่มก่อน สำเร็จเร็ว ลงทุนเร็ว เกษียณก่อน เป้าหมายคืออิสรภาพทางการเงินก่อนวัยเกษียณ

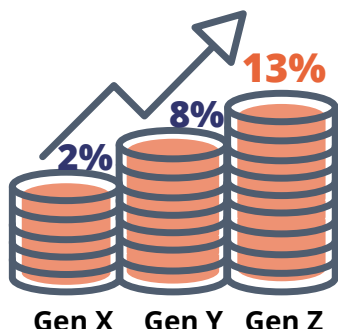
ออมเพื่อลงทุนหรือสร้างรายได้ เพื่อความมั่นคงทางการเงิน

คนวัยแรงงานตระหนักถึงความสำคัญของการออม และต้องการมีอิสรภาพทางการเงิน ซึ่งเมื่อเข้าสู่วัยสูงอายุต้องการมีรายได้โดยไม่ต้องทำงานเอง (passive income) อย่างไรก็ตาม ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ **“ออมเพื่อเก็บ” มากกว่า “ออมเพื่อลงทุน/สร้างรายได้”** จึงอาจไม่สามารถบรรลุเป้าหมายอิสรภาพทางการเงินได้ตามที่คาดหวัง ปัจจุบันเจนเนอเรชัน Z ออมแบบฝากธนาคารและเงินสดมากกว่า เจเนอเรชัน X และ Y ซึ่งออมในรูปแบบประกันชีวิต/กองทุนรวม/กองทุนชุมชน/การลงทุนในอสังหาริมทรัพย์มากกว่า

การลงทุนเพื่ออนาคต ลดความเสี่ยงจากเงินเฟ้อ

คนรุ่นใหม่โดยเฉพาะเจนเนอเรชัน Z และ Y สนใจ “การลงทุนเพื่อลงทุน” ในอสังหาริมทรัพย์ ตลาดหลักทรัพย์ ทำกิจการ สหกรณ์ทรัพย์ รวมถึงบิตคอยน์ และยอมรับความเสี่ยงได้สูงกว่า เจเนอเรชัน X ดังนั้นการให้ความรู้ด้านการจัดการเงิน ทรัพย์สิน และการลงทุนในรูปแบบที่หลากหลาย ตั้งแต่ในโรงเรียนและสถานที่ทำงานจะทำให้ นักเรียนนักศึกษาและผู้เริ่มต้นทำงาน ตระหนักและสามารถสร้างความมั่นคงทางการเงินเพื่ออนาคตในวัยสูงอายุ

การลงทุน
รูปแบบดิจิทัล
นิยมในกลุ่มคนรุ่นใหม่

รัฐสวัสดิการที่ไม่เพียงพอ

14% ต้องการพึ่งพารัฐหรือ
สถานสงเคราะห์

ผู้ตอบแบบสอบถามต้องการพึ่งพารัฐหรือ
สถานสงเคราะห์ (ร้อยละ 14) เมื่อไม่สามารถ
ช่วยเหลือตัวเองได้ แนวโน้มเจเนอเรชัน Y และ
Z ต้องการพึ่งพารัฐหรือสถานสงเคราะห์สูงกว่า
เจเนอเรชัน X ในด้านผู้ดูแลเมื่อเข้าสู่วัยสูงอายุที่
ไม่สามารถช่วยเหลือตนเองได้

45%
ของผู้สูงอายุถือบัตร
สวัสดิการแห่งรัฐ

คนวัยแรงงานส่วนใหญ่จึงคิดพึ่งพา

1. ตนเอง (เงินออม ทรัพย์สิน รายได้จากการทำงาน)
2. ภาครัฐ
3. ครอบครัว

ค่าใช้จ่ายการบริโภค
ในปัจจุบัน

วัยแรงงาน 18-59 ปี

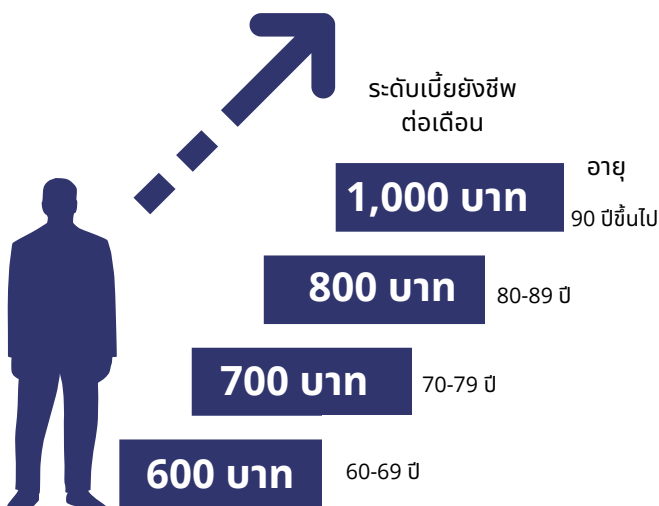
ประมาณ **11,508** บาทต่อเดือน

วัยสูงอายุ 60 ปีขึ้นไป

ประมาณ **10,595** บาทต่อเดือน

ที่มา: การศึกษาการโอนทางเศรษฐกิจระหว่างรุ่นประชากรในสังคมไทย
สถาบันวิจัยประชากรและสังคม มหาวิทยาลัยมหิดล

3 อันดับ

สวัสดิการจากรัฐที่คนวัยแรงงานคาดหวัง
เมื่อเข้าสู่วัยสูงอายุ ได้แก่

1. เบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ

71%

2. สิทธิประโยชน์
ชราภาพประกันสังคม

51%

3. บัตรสวัสดิการแห่งรัฐ

46%

การสร้างครอบครัว ไม่ใช่เป้าหมายของชีวิต

เจเนอเรชัน Y และ Z ไม่นิยมมีลูก

“คิดว่าสมัยนี้เทคโนโลยีพัฒนาไป
ไกลมาก รุ้กิจบ้านพักคนชราที่
พัฒนาเยอะมาก รู้สึกว่าทางเลือกนี้
เวิร์คมาก ไม่มีลูก ไม่มีครอบครัว
แค่มีเงินก็พอ”
(เพศหญิง, อายุ 18 ปี)

“สำหรับวัยรุ่น มุมมองผมไม่มีใคร
แต่งงาน ไม่มีลูกแล้ว สำหรับ
คนรุ่นใหม่ คือเราใจไม่แข็งพอ
ทำเพื่อตนเองขนาดนั้น ทุกวันนี้
การอยู่คนเดียวก็สบายดี”
(เพศชาย, อายุ 31 ปี)

ปัจจุบันเบี้ยยังชีพ
เป็นอัตราตามขั้นบันไดซึ่ง **ต่ำกว่า**
เส้นความยากจน (พ.ศ. 2563)
2,762 บาทต่อเดือน

ที่มา: การสำรวจภาวะเศรษฐกิจและสังคมของครัวเรือน สำนักงานสถิติแห่งชาติ,
ประมวลผลโดย กองพัฒนาข้อมูลและตัวชี้วัดสังคม สศช.

รูปแบบการอยู่อาศัยที่คาดหวัง

เจเนอเรชัน X ส่วนมากได้เตรียมตัวด้านการเงินและที่อยู่อาศัย ซึ่งต้องการอาศัยในที่ที่อาศัยเดิมกับครอบครัว บางส่วนต้องการย้ายกลับภูมิลำเนา ผู้เข้าร่วมอภิปรายกลุ่มหลายคนได้เตรียมที่อยู่อาศัยไว้แล้ว

ที่อยู่อาศัยเป็นปัจจัยสำคัญที่กำหนดการมีส่วนร่วมทางสังคม เมื่อเข้าสู่วัยสูงอายุ ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนมากในทุกกลุ่มอายุจะอยู่ที่อยู่อาศัยเดิม (56%)

5.7% ของทุกกลุ่มอายุต้องการอาศัยอยู่ใน senior complex 22% ของผู้ตอบแบบสอบถามคาดว่าจะอาศัยอยู่คนเดียวเมื่อเข้าสู่วัยสูงอายุ ในจำนวนนี้ ส่วนมากเป็นผู้หญิง (61%)

อัตราของผู้ที่คาดว่าจะอาศัยอยู่ในสถานสงเคราะห์ผู้สูงอายุไม่สูงนัก (1%) อย่างไรก็ตาม พบว่า 8.6% ของผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมด คาดหวังให้สถานสงเคราะห์/บ้านพักผู้สูงอายุดูแลเมื่อเข้าสู่วัยสูงอายุ ในจำนวนนี้ ส่วนมากเป็นผู้ที่มีการศึกษาระดับปริญญาตรีขึ้นไปและโสดในทุกกลุ่มอายุ

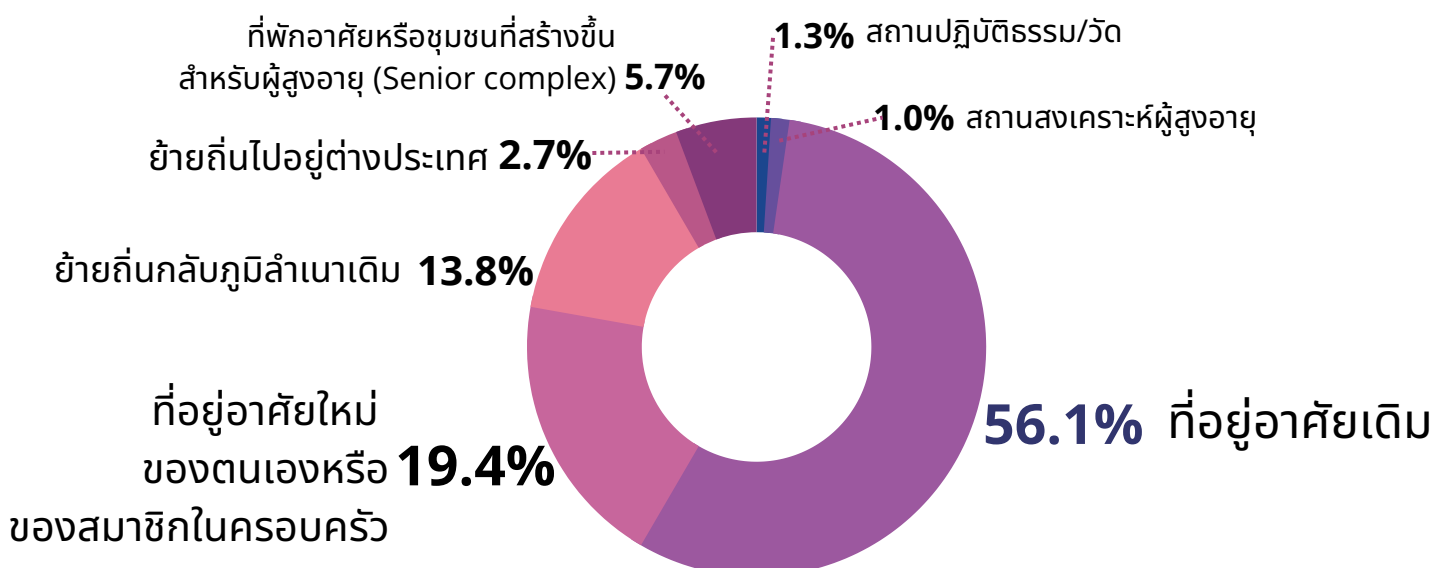
เจเนอเรชัน Y และ Z ส่วนมากต้องการอยู่กับครอบครัวและมีความเป็นไปได้มากกว่าจะไม่มีบุตร ดังนั้นความคาดหวังด้านที่อยู่อาศัยแบบครอบครัวหรือสถานสงเคราะห์ที่มีผู้ดูแลในอัตราที่ต่ำลง จึงมีสัดส่วนความต้องการสูงกว่าประชากรในเจเนอเรชัน X

ปัจจัยการเลือกที่อยู่อาศัย

ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนมากเลือกที่พักอาศัยในแหล่งชุมชนที่มีสิ่งอำนวยความสะดวกในการใช้ชีวิต สามารถดำเนินชีวิตด้วยตนเองมากที่สุด รองลงมาเลือกอยู่กับ/ใกล้ญาติ พี่น้อง หรือลูกหลาน เลือกที่อยู่อาศัยสำหรับผู้สูงอายุที่มีบริการครบวงจร (senior complex) เช่น การดูแลเมื่อเจ็บป่วย มีกิจกรรมต่าง ๆ

ที่อยู่อาศัยอยู่เมื่อเป็นผู้สูงอายุ

การมีส่วนร่วมทางสังคม

ผู้หญิงต้องการ**เรียนรู้ด้านการปรับตัว**
เพื่อเป็นผู้สูงอายุในสัดส่วนสูงกว่าผู้ชาย

ผู้ชายต้องการ**เรียนรู้**
ด้านการลงทุน/ธุรกิจในสัดส่วน
สูงกว่าผู้หญิง

74% สนใจเป็นจิตอาสา
เมื่อเป็นผู้สูงอายุ

Gen X
(42-59 ปี)

“อดทน สู้ชีวิต”

Gen Y
(27-41 ปี)

“เหนื่อยงาน เพื่อสร้างสุข”

Gen Z
(18-26 ปี)

“ชอบทางลัดและนวัตกรรม
start up”

ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนมากสนใจกิจกรรม
สร้างรายได้และกิจกรรมเพื่อความสนุกสนาน

**กิจกรรมที่คนทั้ง 3 รุ่นอายุสนใจ
3 อันดับแรก**

อาหารเพื่อสุขภาพ **61%**

ทำเกษตร/ปลูกต้นไม้ **58%**

ท่องเที่ยว **48%**

ปัจจัยที่เป็นอุปสรรคในการเข้าร่วมกิจกรรมในชุมชน
3 อันดับแรก คือ สุขภาพ ความสะดวกในการเดินทาง
และ ค่าใช้จ่าย

คนวัยแรงงานต้องการเรียนรู้เพื่อการปรับตัวใช้ชีวิต
ในวัยสูงอายุ เช่น การชะลอความเสื่อมถอยของ
ร่างกาย ค่าใช้จ่ายในวัยสูงอายุ การปรับตัวด้านจิตใจ
และการเตรียมพร้อมก่อนถึงวาระสุดท้าย

**ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย
เพื่อการเตรียมตัวเข้าสู่วัยสูงอายุ**

1. สถานที่ทำงานสร้างความตระหนักด้านสุขภาพด้วยการตรวจร่างกายและ
จัดให้มีโครงการสร้างเสริมสุขภาพในที่ทำงานและกระจายเป้าหมายสู่
ครอบครัวของคนวัยแรงงาน
2. สถานศึกษา สถานประกอบการ โรงพยาบาล และหน่วยสุขภาพ ให้ความรู้
เกี่ยวกับเอกสารแสดงเจตจำนง เพื่อวางแผนการรักษาล่วงหน้าเมื่อชีวิต
อยู่ในขั้นวิกฤตและไม่สามารถตัดสินใจได้ด้วยตนเอง
3. สถานศึกษาและสถานประกอบการให้ความรู้เพื่อการวางแผนด้านการออม
การลงทุนในรูปแบบที่หลากหลายสำหรับนักเรียนนักศึกษาและผู้เริ่ม
ประกอบอาชีพ และการบริหารจัดการทรัพย์สินสำหรับผู้ที่กำลังจะ
เกษียณอายุ
4. ภาครัฐควรสนับสนุนการปรับปรุงบ้านให้ปลอดภัยสำหรับผู้สูงอายุที่ต้องการ
อาศัยในที่อยู่เดิม และสำรวจความต้องการที่อยู่เพื่อดูแลผู้ที่อยู่คนเดียว
และต้องการการดูแล เพื่อให้ผู้สูงอายุได้มีชีวิตอยู่อย่างสมศักดิ์ศรี
จนวาระสุดท้ายของชีวิต

เตรียมก่อน คุ้มกว่า เพื่อเป็นผู้สูงอายุ อย่างมีพลัง

มหาวิทยาลัยมหิดล
สถาบันวิจัยประชากรและสังคม

ผู้วิจัย

รองศาสตราจารย์ ดร. จงจิตต์ ฤทธิรงค์
รองศาสตราจารย์ ดร. เฉลิมพล แจ่มจันทร์
นางสาวพิมลพรรณ นิตย่นรา
นางสาวณัฐนิชา ลอยฟ้า
สถาบันวิจัยประชากรและสังคม มหาวิทยาลัยมหิดล

ที่ปรึกษา

ศาสตราจารย์เกียรติคุณ ดร. ปราโมทย์ ประสาทกุล
สถาบันวิจัยประชากรและสังคม มหาวิทยาลัยมหิดล

กิตติกรรมประกาศ

โครงการได้รับทุนอุดหนุนการวิจัยจากสำนักงานการวิจัยแห่งชาติ
ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2563 ผ่านมูลนิธิสถาบันวิจัยและ
พัฒนาผู้สูงอายุไทย (มส.พส.)

แหล่งข้อมูล

จงจิตต์ ฤทธิรงค์, เฉลิมพล แจ่มจันทร์, พิมลพรรณ นิตย่นรา
และ ณัฐนิชา ลอยฟ้า. (2565). **โครงการความคาดหวัง
การวางแผนและ การเตรียมตัวของประชากรวัยทำงาน
ต่างรุ่นอายุ และรูปแบบการอยู่อาศัยต่อชีวิตในวัยสูงอายุ.**
สถาบันวิจัยประชากรและสังคม. นครปฐม

อ้างอิง

1. World Health Organization. (2002). *Active Ageing: A Policy Framework*. Geneva: World Health Organization
2. Francis T, Hoefel F. (2018). 'True Gen': Generation Z and its implications for companies. Retrieved from: <https://www.mckinsey.com/industries/consumer-packaged-goods/our-insights/true-gen-generation-z-and-its-implications-for-companies#>
3. Khanthavit A. (2016). The monetary value of physical exercise from the Thai population's perspective. *Journal of Health Research*, 30(2):83-9.
4. สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2564). *บัญชีกระแสการโอน ประชาชาติ 2564*. กรุงเทพมหานคร: สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ.